

соціально-економічного положення державств; 2) ідея наднаціональності ґрунтується на добровільності самостійного обмеження суверенітету учасниками потенційного наднаціонального об'єднання і в такому розумінні є розвитком ідеї суверенітету як однієї з форм його прояву; 3) ґарантією успішності реалізації наднаціонального об'єднання і його перспективності є поступова інтеграція, починаючи з вузьких сфер співробітництва з поступовим розширенням його на всі нові і нові сфери з поступовим обмеженням суверенітету державств-членів в даних сферах; 4) наднаціональні об'єднання мають значущою інтеграційною привабливістю для потенційних учасників, стимулюючи їх правову зближеність, нацелену на перспективне входження в таке об'єднання, що спрощує прийняття рішення про вступлення в такі об'єднання; 5) суверенітет державств-членів ЄС в результаті його передачі наднаціональним органам не зникає, а трансформується в «наднаціональний суверенітет», який характеризується общністю інтересів і благо державств-членів об'єднання.

Література:

1. Хартлі Т. К. Основи права Європейського співтовариства: Пер. з англ./ Т. К. Хартлі. М.: Закон і право, ЮНІТИ, 1998. – С. 201-235
2. Європейське право. Учебник для вузів./ Під заг. ред. Л. М. Ентина. М.: Видавництво НОРМА. 2000. – С. 56-67.

Суґілова О. О.

кандидат юридичних наук, доцент

Національний університет «Одеська юридична академія»

ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПОЛІТИКИ ЄС

В сучасності перед українським суспільством поставлена задача реформування енергетичного права на засадах забезпечення прав людини і громадянина, побудови правової демократичної держави, сталого розвитку країни в умовах екологічно безпечного навколишнього середовища на основі раціонального використання енергетичних ресурсів.

Подальший розвиток законодавства потребує особливої уваги законодавця, який має вирішити задачу створення такого

організаційно-правового механізму в цій сфері, який дозволив би з найбільшою ефективністю вирішувати задачі забезпечення раціонального природокористування при дотриманні вимог екологічної безпеки.

Передумовою сталого економічного розвитку України є раціональне науково-обґрунтоване використання енергетичних ресурсів. Згідно із «енергетичною стратегією України а період до 2030 року» однією з головних цілей забезпечення енергетичної безпеки в Україні є зменшення шкідливого впливу від діяльності об'єктів ПЕК на навколишнє середовище й населення відповідно до внутрішніх та міжнародних вимог.

В останній період прийнятий значний масив нормативних актів в цій сфері. Це призвело до існування в реальності досить розвиненої нормативно-законодавчої бази, де сформульовані цілі, задачі, принципи використання енергетичних ресурсів. Проте не можливо вважати її досконалою. Навпаки вона має значні недоліки, досить суперечлива, що негативно впливає на її ефективність. Вдосконалення законодавства в енергетичній галузі має здійснюватися на основі вивчення і урахування доробку Європейського Союзу, в якому створено розвинене законодавство щодо раціонального, сталого екологобезпечного використання енергетичних ресурсів.

Енергетичне законодавство ЄС розвивається таким чином, щоб забезпечити сталий розвиток, мінімалізацію ризиків, охорону кліматичної системи в умовах неминучого збільшення використання енергетичних ресурсів та виробництва енергії. Пріоритетними напрями його розвитку є ефективне використання енергії, зменшення втрат енергії в процесі виробництва, транспортування та споживання, збільшення використання альтернативних джерел енергії, заохочення наукових досліджень з пошуку нових джерел енергії, а також енергозбереження.

Розвиток енергетичного законодавства Європейського Союзу визначають положення Європейської енергетичної хартії. Хартія має на меті забезпечення надійності енергопостачання а також реалізацію можливостей для поліпшення навколишнього середовища. В Хартії зазначається важливість створення ефективних енергетичних систем в галузі виробництва, перетворення, транспортування, розподілу і використання енергії в інтересах надійності енергопостачання й охорони навколишнього середовища [1].

Вимоги щодо охорони навколишнього середовища враховані в директивах ЄС щодо енергоефективності будівель і споруд; директивах щодо ефективності кінцевого енергоспоживання та енергетичних послуг; директивах щодо екологічної орієнтованості рішень стосовно продукції, для виробництва якої використовуються енергоресурси та енергетичного маркування побутових приладів і офісного обладнання»; директивах щодо когенерації (комбінованого виробництва електро- та теплової енергії), директивах щодо альтернативного палива [2].

Директива 2010/31/ EU щодо енергетичних характеристик будівель, яка відміняє та замінює діючу раніше Директиву 2002/91/ ЄЕС сприяє поліпшенню енергетичної ефективності будівель Європейського Союзу, приймаючи до уваги зовнішні і місцеві кліматичні умови, а також кліматичні вимоги усередині приміщень і економічну ефективність.

Директива встановлює вимоги до: методології розрахунку інтегрованої енергетичної ефективності будівель і будівельних конструкцій; вживання мінімальних вимог енергетичної ефективності нових і таких, що вже існують будівель; національних планів збільшення кількості будівель з майже нульовим вжитком енергії; енергетичної сертифікації будівель і будівельних споруд; регулярної перевірки систем опалювання і кондиціонування повітря в будівлях; незалежного контролю систем сертифікації енергетичної ефективності [3].

Директива щодо екологічної орієнтованості рішень стосовно продукції, для виробництва якої використовуються енергоресурси (2005/32/EC) [4] визначає принципи, умови та критерії для встановлення екологічних вимог до приладів, що використовують енергію (екодизайн). Директива поширюється на всю продукцію, що використовує енергію, яка є на ринку. Директива стосується всіх товарів, що потрапляють або імпортується на ринок ЄС. Директива визначила ряд заходів з екодизайну, встановлення мінімальних стандартів енергоефективності для кожної групи продуктів. Це включає, наприклад, відмову від ламп розжарювання, що дозволить ЄС знизити викиди CO₂ на 15 млн. тонн на рік [5].

Метою директиви 2006/32/EC про ефективність кінцевого використання енергії та енергетичні послуги є підвищення і вдосконалення раціонального кінцевого енергоспоживання у державах-членах шляхом: забезпечення необхідних орієнтовних цільових

показників, а також механізмів, заохочувань та інституційних, фінансових і юридичних схем для усунення існуючих бар'єрів на ринку, а також недоліків, які перешкоджають раціональному енергоспоживанню; створення умов розвитку і сприяння ринку послуг енергопостачання, а також здійснення інших заходів з покращення раціонального енергоспоживання кінцевими користувачами [6].

Мета Директиви по когенерації полягає в створенні бази для розвитку когенерації на основі попиту на корисне тепло на внутрішньому енергетичному ринку з метою подолання все ще існуючих бар'єрів, в просуванні на ринки, енергії і мобілізації неживаних потенціалів [7]. Директива містить визначення і методи розрахунків, а також визначає продукти когенерації (електрика когенерації, тепло когенерації, паливо для когенерації). Крім того закріплені вимоги до країн-членів щодо впровадження процедур сертифікації для високоефективних установок спільного виробництва тепла і електрики; аналізу їх власного потенціалу вживання високоефективних установок спільного виробництва тепла і електрики; розробки стратегій для реалізації цих потенціалів.

Директива 2003/30/ЕС від 9 травня 2003 р. стосовно сприяння використанню біопального та інших відновлювальних видів пального для транспорту переслідує кілька важливих та взаємопов'язаних цілей. Окрім суто екологічних міркувань, положення Директиви 2003/30/ЕС спрямовані також на підтримку агропромисловості, диверсифікацію джерел одержання енергоносіїв та підтримку транспортної галузі [8].

Зазначені директиви мають бути транспортовані Україною із внесенням необхідних змін у національне законодавство. Це дозволить не тільки забезпечити раціональне використання енергетичних ресурсів, поліпшити якість навколишнього середовища і знизити ризики для здоров'я, але і досягти економічного зростання.

Література:

1. Європейська Енергетична Хартія <http://uazakon.com/document/>
2. Див. Energy Efficiency. Policy Papers. Legislation. – European Communities, Brussels. [http://ec.europa.eu/energy/demand/...](http://ec.europa.eu/energy/demand/)
3. DIRECTIVE 2010/31/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 19 May 2010 on the energy performance of buildings <http://www.energy.eu/>
4. Директива щодо екологічної орієнтованості рішень стосовно продукції, для виробництва якої використовуються енергоресурси (2005/32/ЕС)

5. Огляд політики сталого розвитку енергетики в Європейському Союзі та Словенії (енергоефективність та відновлювальні джерела енергії) esoclub.ukrwest.net/files

6. DIRECTIVE 2006/32/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 5 April 2006 on energy end-use efficiency and energy services and repealing Council Directive 93/76/EEC eur-lex.europa.eu/.

7. DIRECTIVE 2004/8/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 February 2004 on the promotion of cogeneration based on a useful heat demand in the internal energy market and amending Directive 92/42/EEC eur-lex.europa.eu/.

8. DIRECTIVE 2003/30/EC OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 8 May 2003 on the promotion of the use of biofuels or other renewable fuels for transport eur-lex.europa.eu/.

Ярошевська Т. В.

*кандидат юридичних наук, доцент
Дніпродзержинський державний технічний університет*

Ярошевська Я. С.

студент, Інститут міжнародних відносин НАУ

ГАРМОНІЗАЦІЯ ТА УНІФІКАЦІЯ НОРМ В ЄС В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ УЧАСНИКІВ ЦИВІЛЬНОГО ОБОРОТУ, ТОВАРІВ І ПОСЛУГ

Аналіз національних норм у сфері промислової власності країн-членів та уніфікація і гармонізація цих норм в ЄС дозволяє виявити сучасні тенденції і розвиток інституту права промислової власності в країнах із розвиненим сегментом економіки високих технологій. При цьому, вивчення інтеграційних процесів у сфері промислової власності країн-членів ЄС представляє інтерес не тільки теоретичний. Підвищена увага до цих правовідносин зумовлена міжнародними зобов'язаннями України, зокрема, завдань Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та ЄС, Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС» від 01 грудня 2003 р., Угоди між Україною та ЄС про наукове і технологічне співробітництво. Також, одним із пріоритетних напрямків зовнішньоекономічної політики нашої держави за останній час стало входження до світового співтовариства, а саме приєднання до Світової торго-